

الله اعلم
سبحانه
وآله
الطاهرين
عليهم
السلام
وآلهم
الطاهرين
عليهم
السلام

درس دوم دین و زندگی یگانه بی همتا

پایه دوازدهم
حمزه مزاری
دبیر مدارس ناحیه ۲ زاهدان
کد پرسنلی ۸۲۶۹۴۴۲۹

به نام خدا

دین و زندگی دوازدهم

درس دوم

یگانه بی همتا

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ

﴿٥٨﴾ أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا

بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ

أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ

النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ

﴿٦٣﴾ أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ

حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ

نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾

أَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ

جَعَلْنَاهُ أُجَاغًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي

تُورُونَ ﴿٧١﴾ أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكِيرًا وَ مَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ

بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ

لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾ إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾

فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

﴿٧٩﴾ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

۵۷ ماییم که شما را آفریده‌ایم، پس چرا [روز رستاخیز را] تصدیق نمی‌کنید؟

۵۸ آیا از آنچه [که به صورت نطفه در رحم] فرو می‌ریزید، آگاهید؟

۵۹ آیا شما آن را خلق می‌کنید یا ما آفریننده‌ایم؟

۶۰ ماییم که میان شما مرگ را مقدر کرده‌ایم و هرگز کسی بر ما پیشی نمی‌گیرد!

[آری، مرگ را مقدر کردیم] تا امثال شما را جایگزین شما کنیم و شما را به خلقتی دیگر

که از آن خبر ندارید، ایجاد کنیم. ۶۱

و قطعاً پیدایش نخستین خود را شناختید، پس چگونه متذکر نمی‌شوید (که جهانی بعد از

آن است)؟! ۶۲

آیا درباره آنچه کشت می‌کنید، اندیشیده‌اید؟! ۶۳

آیا شما آن را می‌رویانید، یا ماییم که رویاننده‌ایم؟ ۶۴

اگر بخواهیم قطعاً آن را مبدل به کاه در هم کوبیده می‌کنیم، پس در تعجب [و افسوس]

می‌افتید. ۶۵

[و می‌گویید:] «در خسارت سنگینی قرار گرفتیم؛ ۶۶

بلکه [از رزق و خیر] محروم شدیم.» ۶۷

آیا درباره [این] آب که می‌نوشید، اندیشیده‌اید؟ ۶۸

آیا شما آن را از [دل] ابر سپید فرود آورده‌اید، یا ما فرود آورنده‌ایم؟

اگر بخواهیم آن را شور و تلخ می‌گردانیم، پس چرا شکر نمی‌کنید؟

آیا درباره آتشی که می‌افروزید، فکر کرده‌اید؟!

آیا شما [چوب] درخت آن را پدید آورده‌اید، یا ما پدید آورنده‌ایم؟

ما آن را [مایه] عبرت و [وسیله] استفاده برای بیابان گردان قرار داده‌ایم.

پس به نام پروردگار بزرگت تسبیح گوی.

سوگند به جایگاه‌های [ویژه و فواصل معین] ستارگان.

و آن سوگندی است بسیار بزرگ، اگر بدانید!

که این [پیام] قطعاً قرآنی است ارجمند،

در کتابی نهفته [لوح محفوظ]

که جز پاک‌شدگان بر آن دست نمی‌زنند [که جز پاکان کسی از آن آگاه نیست]

[وحیی] نازل شده از جانب پروردگار جهانیان است.

توحید و برخی مراتب آن

توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است؛ یعنی خدا بی همتاست و شریکی ندارد.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

* اصل حقیقت توحید اعتقاد به اینکه خداوند یگانه است و شریک و همتایی ندارد
* این جمله فقط یک شعار نیست التزام به آن همه ی ابعاد زندگی فرد و رابطه ی وی با همه چیز را تغییر می

توحید و برخی مراتب آن

◀ توحید و یگانگی خداوند مراتبی دارد که به برخی از آنها می پردازیم:

1. توحید در خالقیت

2. توحید در مالکیت

3. توحید در ولایت

4. توحید در ربوبیت

توحید و برخی مراتب آن

۱. توحید در خالقیت

◀ توحید در خالقیت عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبدأ و خالق جهان است، موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

خداوند آفریدگار همه چیز است

توحید در خالقیت

که به معنای هیچ جای خالی برای غیر گذاشته نشده

توحید و برخی مراتب آن

چرا خداوند تنها خالق جهان است؟ ◀

توحید و برخی مراتب آن

◀ این تصوّر که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان اند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده اند، به معنای آن است که :

◀ هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی توانند کل جهان را خلق کنند.

◀ هر یک از خدایان مذکور کمالاتی دارد که دیگری آن کمالات را ندارد و گرنه عین همدیگر می شوند و دیگر چند خدا نیستند.

توحید و برخی مراتب آن

- ◀ چنین خدایان ناقصی، خود، نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی نیازی احتیاج دارد که نیازش را برطرف نماید.
- ◀ پس تصوّر چند خدایی صحیح نیست و خدای واحد آفرینندهٔ جهان است.

توحید و برخی مراتب آن

2. توحید در مالکیت

- ▶ هر کس که چیزی را پدید می آورد مالک آن است.
- ▶ از آنجا که خداوند تنها خالق جهان است پس تنها مالک آن نیز هست.
- ▶ چون مخلوقات جهان از خداست مالک اصلی و حقیقی آنها نیز خداست

توحید و برخی مراتب آن

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ
تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ
وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ ...؛

= پیام

بگو : بارالها! حکومت از آن توست
[آن را] به هر کس که بخواهی می بخشی
و از هر کس که بخواهی می گیری ...

توحید و برخی مراتب آن

3. توحید در ولایت

◀ هر کس مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد، اما دیگران بدون اجازه وی نمیتوانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند.

◀ به این حق تصرف، **ولایت** و **سرپرستی** می گویند.

توحید و برخی مراتب آن

... مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

آنها هیچ ولی [سرپرستی] جز او ندارند
و او در فرمانروایی خویش کسی را شریک نمی‌سازد.

پیام این ایه بر توحید در ولایت دلالت دارد

سرپرستی (ولی) و فرمانروایی (حکم) هر دو

به توحید در ولایت اشاره دارد.

توحید و برخی مراتب آن

◀ از آنجا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اذن و اجازه او نمیتوانند در جهان تصرف کنند.

◀ چنین اذنی به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است.

توحید و برخی مراتب آن

4. توحید در ربوبیت

◀ **رَبِّ** به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست.

◀ هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد می تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد.

توحید و برخی مراتب آن

◀ از آنجا که خداوند تنها خالق، مالک و ولیّ جهان است، تنها ربّ هستی نیز می باشد. توحید در ربوبیت به این معناست که خداوند صاحب اختیاری هست که تدبیر امور هستی به دست اوست جهان را اداره می کند و به سوی مقصدی که برایش تعیین فرموده هدایت می نماید

◀ توحید در ربوبیت بدین معنا نیست که موجودات، بخصوص انسان، قدرت تدبیر ندارند بلکه به این معناست که موجودات و تدبیرشان همه از آن خدا و تحت تدبیر اویند.

توحید و برخی مراتب آن

توحید در خالقیت علت توحید در مالکیت

و توحید در ولایت علت توحید در ربوبیت

خالق

مالک

ولی

رب

شرک و مراتب آن

◀ شرک به معنای شریک قرار دادن برای خدا است.

◀ هرکس که معتقد باشد خداوند شریک دارد **مشرک** به حساب می آید.

شرک و مراتب آن

◀ شرک نیز مانند توحید درجاتی دارد که متناسب با درجات توحید، به برخی از آنها می پردازیم:

1. شرک در خالقیت
2. شرک در مالکیت
3. شرک در ولایت
4. شرک در ربوبیت

شکر و مراتب آن

۱. شکر در خالقیت

◀ اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خالق آفریده اند گرفتار شکر در خالقیت شده است.

شرک و مراتب آن

2. شرک در مالکیت

◀ عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند.

◀ اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد، معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود.

◀ شرک در خالقیت ← شرک در مالکیت

شرک و مراتب آن

3. شرک در ولایت

◀ عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند و خودشان حق تصرف در جهان را دارا می باشند.

◀ شرک در مالکیت ← شرک در ولایت

شرک و مراتب آن

3. شرک در ربوبیت

◀ عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند.

◀ اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر مخلوقات حساب جداگانه باز کند و گمان کند که کسی می تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند گرفتار شرک شده است.

◀ شرک در ولایت ← شرک در ربوبیت

دین و زندگی دوازدهم

درس دوم

یگانه بی همتا

از حسن توجه شما سپاسگزاریم
حمزه مزارعی
دسردن و زندگی ماحه 2 شهرستان زاهدان دیرستان
نمونه امام صادق (ع)

